

Değerlendirme Ölçütleri ve İzlençeler

C düzeyi rubrikler, B düzeyi çözüm notları ve iki alternatif on dört haftalık izlençe

Bu ek öğrenciyle paylaşılmaz. A düzeyi yanıtlar Ek C'de öğrenciye açıktır. Burada B düzeyi alıştırmaların çözüm notları, C düzeyi değerlendirme ölçütleri ve ders planlaması yer almaktadır.

Bir · Ortak rubrik: her C düzeyi alıştırmaya için

Kitabın bütün C düzeyi alıştırmaları aynı beş ölçütle değerlendirilebilir. Bu, öğrenciye önceden verilmelidir; ölçütü gizlemek, kitabın kendi ilkesiyle (önceden ilan) çelişir. Ağırlıklar dersin odağına göre değiştirilebilir.

Ölçüt	Ağırlık	Tam puan koşulu
1. Soru kurulumu	20	Soru yanıtlanabilir biçimde yeniden ifade edilmiş; hangi görev yürütüldüğü (atıf / doğrulama / profillemeye / betimleme) açıkça belirtilmiş
2. Yöntemin belgelenmesi	25	Başka bir öğrenci çalışmayı <i>yineleyebilir</i> : ölçüt tanımları, sayım tabanları, araç ve sürüm, soru

Ölçüt	Ağırlık	Tam puan koşulu
i		dizeleri, kodlama kuralları verilmiş
3. Sınırlamalar	20	Örnekleme, temsil edebilirlik, özellik yaygınlığı ve ölçünleştirme eksikleri <i>tek tek</i> yazılmış; genel bir “sınırlıdır” ifadesiyle geçiştirilmemiş
4. Alternatif açıklamalar	20	En az üç karşı önerme sayılmış, her biri için <i>nasıl sınılandı</i> ve sonucu yazılmış; sinanamayanlar sinanamaz olarak belirtilmiş
5. Sonucun ifadesi	15	Hukuki nitelendirme, niyet ve etki iddiası <i>yok</i> ; sonuç türü doğru seçilmiş ve derece yalnızca ölçünleştirilmiş modelle verilmiş; söylenemeyen açıkça söylenmiş

Not düşürücü tek maddeler

Aşağıdakiler, çalışmanın geri kalanı ne kadar iyi olursa olsun beşinci ölçütten tam puan alınmasını engeller: “kesin olarak”, “yüzde ... olasılıkla”, “suç oluşturur”, “yazarı ... kişidir”, “niyeti ... idi”, “güvenilir değildir”, “kasten yapılmıştır”. Bunlar bir liste hâlinde öğrenciye verilebilir; kitabın on yedi bölümünde “yazılamaz” diye işaretlenen cümlelerin özetidir.

İki · Bölüme özgü ek ölçütler

Alıştırma	Belirleyici ek ölçüt
a	
1-C1	Kendi tanıtım paragrafı <i>abartısız</i> mı? “Dil dedektifliği” çerçevesine düşmüş mü?

Alıştırma a	Belirleyici ek ölçüt
2-C1	Kişi içi kararlılık ile kişiler arası değişkenlik <i>ayrı ayrı</i> hesaplanmış mı? Tek bir “benzerlik” ölçüsüne indirgenmişse ölçüt karşılanmamıştır
3-C1	Kararlarda anılan ifadeler kullanılırken kişisel veriler ayıklanmış mı? İki kodlayıcı çalışılmış mı?
4-C1	Ölçümlerin <i>yetersizliği</i> de tartışılmış mı? Dört ölçüt okunabilirlik yargısı için yeterli sayılmışsa eksiktir
5-C1	Sade sürümün <i>kaybettikleri</i> yazılmış mı? (hukuki kesinlik, terim bağlantısı, kapsam)
6-C1	Kişiyeye bağlı değişkenlik ile yazma pratiğine bağlı değişkenlik ayrı ayrı raporlanmış mı?
7-C2	Tasarım, özellik yaygınlığı sorununu <i>açıkça</i> ele almış mı? Karşılaştırma koşulu var mı?
8-C2	Betimleyici veri eksikliği <i>somut olarak</i> gösterilmiş mi: hangi dil, hangi değişke için hangi veri yok?
9-C1	Belgelendirme, derlemin kendisi kadar özenli mi? Altı karar yazılı mı?
10-B1	Zarf açıldıktan sonra “kümeyle değiştirme isteği” <i>dürüstçe kaydedilmiş</i> mi? Protokol değiştirilmemiş mi?
10-C1	İncelenen çalışmaların özellik kümeleri, dört ölçütle <i>tek tek</i> sınanmış mı?
11-C1	İki ölçü (kararlılık, değişkenlik) ayrı hesaplanmış mı?
12-C1	Tasarım <i>iki dağılımı</i> ayrı ayrı üretiyor mu (aynı yazar / farklı yazar)? Örtüşme tartışılmış mı?
13-C1	Konuşmacılar arası değişkenlik, kişi içi değişkenlikten ayrı raporlanmış mı?
14-C1	İki kodlayıcı arasındaki <i>uyuşma oranı</i> bildirilmiş mi?

Alıştırma a	Belirleyici ek ölçüt
15-C1	Referans tablosunun <i>nasil kullanılacağı</i> bir örnekle gösterilmiş mi?
16-B1	Ekler, başka birinin çalışmayı yineleyebileceği eksiksizlikte mi? Bu, kitabın en kapsamlı alıştırmasıdır ve dönem projesi olarak ağırlıklandırılmalıdır
17-C1	Yanlış pozitifler <i>yazar profiline göre</i> ayrıştırılmış mı? (ana dili, kesitdil deneyimi)

Üç · B düzeyi çözüm notları

Ön sözde ilan edilen politika gereği B düzeyi için öğrenciye *sonuç* verilmez. Aşağıdaki notlar, öğretim elemanının çalışmayı değerlendirmesi için beklenen bulguları özetler; bunlar tek doğru cevap değil, *beklenen yöndür*.

Alıştırma a	Beklenen bulgu
1-B2	İddia v (tercüman aracılı ifade) için “bu veriyle çözümleme yapılamaz” beklenir: kaynak dil bilgisi ve kayıt gerekli. İddia iv de kayıt olmadan yapılamaz
2-B3	Eşleştirme: Yazar 1 → metin 1, 2, 3; Yazar 2 → metin 4, 5, 6. Yazım düzeyi <i>kesitdile göre</i> gruplandırma üretir (2+5 / 1+4 / 3+6) ve yanlış eşleştirmeye götürür; biçimbilim ve söylem eklendiğinde doğru eşleştirme çıkar. Bu, 2.4’ün körlemesine hâlidir ve öğrencinin <i>kararını değiştirmesi</i> beklenir
3-B1	M2, M11 → ihtar (meşru yetki). M4, M5, M7 → tek başına ölçütlere girmez; dizi içinde erişim bildirimi. M10 → şantaj yapısı. M9, M6 →

Alıştırma	Beklenen bulgu
a	öngörü biçimi, bağlam belirleyici. M12 → yineleme/artış işareti
5-B1	Form B en kısa ama Ö5 tümüyle yok (susmanın aleyhe sayılmayacağı) ve Ö3'ün nasıl talep edileceği yok. Kısalık = anlaşılabilirlik değildir; beklenen ders bu
6-B1	Tutanakta şüphelinin hiç söylemediği iki öge: “Depo kapısı açıldı” (K4 formülleştirmesi, §4 reddediyor) ve “Arka kapı kilidi zorlanmıştır” (K10'da sorgucu getiriyor). Kiplik işareti: 9 kayıta / 0 tutanakta. Sınır beyanı: 5 / 0
7-B1	1.-2. derece soru sayısı: 0 . Özet sırası: 17 (V2, V4, V6, V8, V10, V12, V14, V16, V18, V20, V26, V28, V32, V34, V36, V38, V40 arasından). “Bilmiyorum” yanıtının olumlu önermeye çevrilmesi: V20, V28, V24 (üç kez)
8-B1	Aktarılmayan kesinsizlik işareti: 6 . T4'te eklenen ilişki: <i>çünkü</i> (nedensellik). T6'da <i>-mİş</i> , tanığın bilgisinin değil tercümanın aktarımının kaynağını işaretliyor. T2'de eklenen olgu: “kazayı gördüm”
9-B2	<i>akabinde / müteakiben</i> yalnızca kurumsal derlemde; <i>sonra</i> ağırlıklı gündelik derlemde. Bağlamlı dizin adımı öğrencinin işlev denetimi yapması beklenir. Ölçek çok küçük olduğu için sonucun <i>bu iki derlem arasındaki fark</i> olarak ifade edilmesi gerekir
10-B1	Metin açıldığında görülür: <i>bilindiği üzere, öte yandan, bu çerçevede</i> paragraf açış kalıpları ve <i>-mektedir</i> yoğunluğu belirgin. Öğrenci bu özellikleri kümesine <i>eklemek isteyecek</i> ; istek kaydedilmeli, protokol değiştirilmemeli. Uzunluk dengesizliği (4.200/2.100) sınırlama olarak yazılmalı
11-B1	Ö1-Ö5 A yönünde, B ile çelişik. S5 erişim bildirimi taşıy (14.3.1); bu bir yazarlık değil edim bulgusudur ve karıştırılmamalı. S6 kiplik bakımından dizinin geri kalanından ayrışır (yumuşama); ortak yazarlık ya da strateji değişimi olarak tartışılabilir. Ö6 yine tutarsız → cihaz etkisi

Alıştırm a	Beklenen bulgu
11-B2	Q, A metinleriyle uyumlu: <i>bilindiği üzere / öte yandan / bu çerçevede</i> açışları, <i>-mektedir, ancak</i> . B: <i>selam / kolay gelsin, ama</i> , kısa tümce. Ölçek uyarısı zorunlu: beş metinle nicel sonuç güvenilir değildir; bunu yazmayan çalışma üçüncü ölçütten puan kaybeder
12-B1	Yanılıgsız olanlar: 1, 5, 10, 12. Savcılık yanılıgsı: 2, 3, 8 (kısmen: LR ifadesi doğru ama “200 kat” sunumu bağlamsız), 11. Savunma yanılıgsı: 4. Bağımsızlık hatası: 6, 9. Ölçüt/eşik uydurma: 7
13-B4	Dolgu ifadeleri: <i>şimdi, yani, hani, şey, neyse, valla. yani</i> ağırlıklı düzelte öncesi geliyor. Duraklamalar, bilgi kaynağının belirsizleştiği yerlerde uzuyor (kavga bölümü). Kanıtsallık: “başlatmış”, “diyorlar”; ikinci elden bilgi açıkça işaretli
14-B1	Hakaret başlığına <i>girmemesi gereken</i> edimler: İ5, İ8, İ13, İ14 (öneri, hukuki bildirim, uyarı, beklenti); İ7 ve İ10 zarar bildirimi/erişim bildirimi; İ15 öngörü biçimi. İ11 alıntı + mesafe ; İ12 alıntı + onay ; beklenen ayırım bu
15-B1	Çift 6: ortak öge yalnızca yaygın bir ek → iddia zayıf. Çift 4: iki taraf da uydurma → koruma güçlü, benzerlik yazım+sesletimde değerlendirilir. Çift 3: ortak öge <i>tanımlayıcı</i> kök → ayırt edicilik düşük. Çift 5: yalnızca bir ünlü farkı ama <i>ünlü uyumu örüntüsü</i> değişiyor
15-B3	Örtüşme çok yüksek; ama teknik zorunluluk (sıcaklık aralığı, %0,5 doğruluk, 30 gün, iki yıl garanti) ile yazım tercihi (tümce kuruluşları, “marifetiyle”, madde sıralaması) ayrılmalı. Ayıklamadan sonra kalan bulgular: aynı madde sırası, aynı tümce kalıpları, S2’de eklenen 8. madde → <i>yön</i> göstergesi
17-B5	Akustik parametreler H ₁ yönünde ama H ₁ /H ₃ ayırımında <i>işe yaramaz</i> . Ayrışan dilsel bulgular: dolgu ifadesi yokluğu, duraklama değişkenliğinin çok düşük olması, soluma sesi yokluğu, kapanış kalıbı farkı (<i>teşekkür ederim / kolay gelsin</i>). Süre (41 sn) tek başına bir sınırlama olarak yazılmalı

Dört · İzlençe A · Dilbilim odaklı

Dilbilim, İngiliz/Türk dili ve edebiyatı, çeviribilim lisansüstü programları için

Hafta	Bölüm	Etkinlik ve ölçme
1	Ön söz + 1	Terim kararlarının tartışılması; 1-B1 (basından üç haber)
2	2	2-B1 (kendini ölçme) sınıfta; 2-B3 ödev
3	3	3-B1 kodlama atölyesi; A düzeyi kısa sınav
4	4	Mevzuat maddesi çözümlemesi (4-B1, 4-B2)
5	5	5-B1 + 5-B3 (küçük anlama ölçümü, sınıf içi)
6	6	6-B1; 6-B3 canlandırma (ikili çalışma)
7	7 + 8	7-B1 kodlama; 8-B1 tartışma. <i>Ara değerlendirme</i>
8	9	Laboratuvar: AntConc kurulumu, 9-B1, 9-B2 atölyesi
9	10	10-B1 protokol yazımı (kapalı zarf); zarf hafta sonunda açılır
10	11	11-B1 ve 11-B2; dönem projesi ilan edilir (16-B1)
11	12	12-B1 yanlışlığı avı; 12-B3 küçük ölçeklendirme (grup)
12	13	Laboratuvar: Praat, 13-B1/B2; ses yoksa 13-B4
13	14 + 15	14-B1 ve 15-B1 kodlama; sınıf içi karşı rapor tartışması
14	16 + 17	Çapraz sorgu provası (16-B3); 17-B5. Proje teslimi ve karşılıklı hakem denetimi (16-C1)

Ölçme dağılımı önerisi: A düzeyi kısa sınavlar %15 · B düzeyi ödevler %30 · dönem projesi (16-B1 tam rapor) %40 · karşılıklı hakem denetimi notu %15.

Beş · İzlenice B · Hukuk odaklı

Hukuk fakülteleri, adli bilimler programları ve bilirkişilik eğitimleri için

Hafta	Bölüm	Odak farkı
1	Ön söz + 1	Üçlü ayırım ve yetki sınırı; “hukukçu okur için” kutuları merkeze alınır
2	16 (<i>öne alınır</i>)	Kabul edilebilirlik ve rapor yapısı baştan verilir; hukukçu okur için çerçeve önce gelmeli
3	4	Belirsizlik tipolojisi ve yorum kuralları; 4-B1/B2 mevzuat üzerinde
4	5	Haklar bildirimi ve rıza; usul hükümleriyle birlikte okunur
5	6	Tutanak ve beyanın delil değeri; hukuka aykırı delil tartışmasıyla bağlanır
6	7	Duruşma söylemi; dikte edilen tutanak tartışması. 7-B1 zorunlu
7	8	Tercüman hakkı ve UTDA; adalete erişim odaklı. <i>Ara değerlendirme</i>
8	14	Suç tipleriyle dilsel edimlerin eşleştirilmesi; 14-B1
9	3	Edimbilim, 14. bölümden sonra: ihtiyaç anında öğretilir
10	15	Marka ve intihal; 15-B1 ve 15-B3. Uygulamaya en yakın hafta

Hafta	Bölüm	Odak farkı
11	12	Delil değeri ve yanlışlar; 12-B1 zorunlu ; hukukçu için en kritik hafta
12	2 + 9 (özet)	Birey dil ve derlem: <i>kavramsal</i> düzeyde; laboratuvar yapılmaz
13	10 + 11 (özet) + 13	Yazarlık ve ses: <i>ne söylenebilir / ne söylenemez</i> odağı; 11.4.8 ve 13.6
14	17 + 16 (dönüş)	Yapay zekâ; rapor eleştirisi projesi teslimi (12-C3) ve çapraz sorgu provası

Ölçme dağılımı önerisi: A düzeyi kısa sınavlar %20 · 12-B1 yanlışlı ödevi %15 · dönem projesi (12-C3 rapor eleştirisi ya da 14-C1 karar taraması) %45 · sınıf katılımı ve karşı rapor tartışması %20.

İki izlencenin farkı

İzlence A, kitabın kendi sırasını izler ve *yöntem* üretmeyi hedefler: öğrenci sonunda bir rapor yazmaktadır. İzlence B, on altıncı bölümü ikinci haftaya alır ve *rapor okumayı* hedefler: öğrenci sonunda bir raporu eleştirir. Bağımlılık zinciri (9 → 11 → 12) İzlence A'da korunur; İzlence B'de 9 ve 11 özet düzeyinde verildiği için 12. hafta 12. bölümden *sonra* gelir; bu bilinçli bir tercihtir, çünkü hukukçu okur için delil değeri çerçevesi ölçüm ayrıntısından önce gelir.

Altı · Öğretim notları

En çok direnç gören ders. Öğrenciler, on ikinci bölümdeki A/B soru ayrımını sezgisel olarak kabul etmekte güçlük çeker; 12-B1 alıştırmada bile yanlışlı alıntıları “doğru” işaretlerler. Öneri: bölümü işlemeden önce sınıfa 12-B1'in ikinci ve dördüncü alıntısını sorun, oylayın, sonra bölümü okuyun ve yeniden oylayın. Değişimin kendisi ders olur.

En verimli alıştırma. 10-B1 (kapalı zarf). Öğrencilerin çoğu, zarfı açtıktan sonra özellik kümesini değiştirmek ister ve bunu yazmakta zorlanır. Bu zorlanma, doğrulayıcı yanlılığın *deneyimlenmesidir* ve başka hiçbir alıştırma bunu vermez. Zarfın gerçekten kapalı tutulmasını sağlayın.

Laboratuvarsız yürütme. Bilgisayar laboratuvarı yoksa: 9. bölüm için 9-B2/B3 metinleri basılı verilip elle sayım yapılabilir (ölçek küçüktür, mümkün); 13. bölüm için 13-B4 çevriyazısı yeterlidir. Kitabın hiçbir bölümü, araç erişimi olmadan tümüyle işlenemez hâle gelmez; bu, bilinçli bir tasarım kararıydı.

Çevrimiçi ek envanteri. B ve C düzeyi alışırmaların bir bölümü çevrimiçi veri dosyalarına gönderme yapmaktadır. Dönem başında bir envanter tutun: her gönderme için dosya adı, sürüm, lisans, kişisel veri durumu ve çalışan bağlantı. Envanter olmadan gönderme ölü kalmakta; öğrenci dosyayı bulamadığında alıştırma yapılamaz.

Etik onay. 2-B1, 6-B3, 12-B3, 13-B3, 13-C1 ve 17-B1/B2 alışırmaları gönüllülerden veri toplamayı içerir. Kurumsal etik onay gerekliliğini dönem başında öğrenciyle konuşun. Onayı risk düzeyine göre ayırın: yalnızca öğrencinin kendi ürettiği metinle çalışan alışırmalar için sınıf içi basit bir onam metni yeterlidir; ses kaydı (13-B3, 13-C1), hassas içerikli mesajlaşma, üçüncü kişilerin iletişim verisi, aldatma ögesi taşıyan canlandırmalar ve sonucun sınıf dışında yayımlanacağı çalışmalar için kurumsal etik inceleme başvurusu yapılmalıdır. Her durumda saklama süresi, erişim ve silme ölçütleri yazılı olmalı; ses verisinde model eğitimi ve yeniden dağıtım açıkça kapsam dışı bırakılmalıdır. Gerçek dosya verisi kullanma talebi geldiğinde yanıt *hayır* olmalıdır; gerekçesi altıncı ve on dördüncü bölümlerin etik dosyalarında.

Kitabın eskiyen bölümü. On yedinci bölümün C3 alışırmaları (“bu bölümü güncellemek”) her dönem yeniden verilmek üzere tasarlandı. Öğrenci çalışmalarını biriktirerseniz, birkaç dönem sonra elinizde alanın kendi değişiminin bir kaydı olur; bu, bölümün kendisinden daha öğretici hâle gelir.